Número 2 - Hivern 2004

www.adn-andorra.org

Actualitat de l'Associació per a la Defensa de la Natura (ADN)

NOTÍCIES

Presentem al·legacions als primers quatre plans d'urbanisme

Els comuns estan elaborant uns plans d'urbanisme propis segons les directrius marcades per la Llei d'ordenació del territori i urbanisme (LGOTU), aprovada pel Consell General fa 3 anys. En el seu moment, l'ADN ja va presentar al·legacions a la Llei, per considerar que impedia la preservació dels valors ecològics i paisatgístics del territori i que fomentava un creixement excessiu. Els plans d'ordenació i urbanisme parroquial (POUP) que ara es presenten són la concreció d'aguesta Llei a cada parròquia, i comporten una sèrie d'agressions al medi ambient que han motivat una vegada més la nostra intervenció.

Els aspectes que considerem més negatius, i així ho hem fet constar a les al·legacions presentades, són:

 La disposició transitòria 1.2 de la LGOTU determina que fins a la seva primera revisió (d'aquí a sis anys) els POUPS han de mantenir l'edificabilitat global existent abans de l'aprovació de la llei.

- En la definició de sòl no urbanitzable que fa la LGOTU no s'inclou explícitament que es classifiquin terrenys sota aquesta categoria per raó del seu valor ecològic, paisatgístic, agrícola o de protecció de captacions d'aigües.
- L'endarreriment en l'aprovació d'una moratòria de construcció va permetre l'entrada als serveis d'urbanisme dels comuns d'una enorme quantitat de demandes de llicències de construcció, que sovint han acabat empitjorant notablement les previsions dels POUP.
- Els estudis ambientals que incorporen la major part de POUP no compleixen, en cap cas, la funció d'una avaluació estratègica ambiental (recollida en la recent Directiva de la Unió Europea 2001/42/CE). L'absència d'una llei de patrimoni natural genera també una indefensió legal d'aquest àmbit.

Al tancament d'aquest edició d'*El Musso*l hem presentat al·legacions als POUP d'Ordino, Andorra la Vella, Encamp i la Massana, i els problemes més freqüents són els següents:

Malgrat les continues referències al desenvolupament sostenible

Cases i més cases a canvi de la pèrdua de la identitat muntanyenca i de la qualitat de vida. Foto: Jordi Solé.

i a la qualitat de vida que apareixen en les memòries, els POUP no es fonamenten en un estudi viable sobre el model de creixement que pot assumir cada parròquia.

• La classificació del sòl no urbanitzable és confusa i no garanteix

Voleu llegir El Mussol?

Per aconseguir el número 3 d'El Mussol, teniu diverses opcions:

- Enviar la vostra adreça postal al nostre apartat de correus, o a *adn@andorra.ad*, i us el trametrem de franc
- Descarregar-lo de la web de l'ADN (www.adn-andorra.org) en format PDF
- Llegir-lo en biblioteques públiques, consultes mèdiques, llars de jubilats, establiments comercials adherits, etc.

El creixement previst en els plans d'urbanisme és excessiu. El país no el pot assumir. Foto: Arxiu ADN.

suficientment la protecció dels espais naturals més importants de cada parròquia.

- Els POUP classifiquen més d'un 90% dels terrenys agrícoles dels fons de vall com a sòl urbanitzable, tolerant la creació d'un continu urbà. Les conseqüències d'aquesta qualificació són gravíssimes, tant des d'un punt de vista ambiental, com des d'una perspectiva social i econòmica.
- Els Catàlegs del patrimoni parroquial que formen part dels POUP recullen principalment elements del patrimoni cultural i deixen sense protecció nombrosos espais d'elevat interès natural i ambiental.

A més, la qualificació de gairebé 2.500.000 m² de sòl urbanitzable a l'Obaga d'Andorra la Vella, la qualificació de més d'un milió de metres quadrats de sòl urbanitzable al fons de les valls dels Cortals d'Encamp i de Sispony, o la macrourbanització de Sant Pere, al Serrat d'Ordino, són atemptats de primer ordre contra el patrimoni natural i el paisatge andorrans, i significaran la destrucció de l'hàbitat de nombroses espècies legalment protegides al nostre país.

Per tot això, demanem la modificació urgent de la LGOTU, així com una revisió en profunditat de cada POUP, amb garanties que la versió que finalment s'aprovi s'adeqüi completament als criteris del desenvolupament sostenible, de la conservació del patrimoni natural i cultural, i d'una activitat urbanística coherent i responsable amb les generacions futures. Podeu consultar el text íntegre de les al·legacions a cada pla a la web de l'ADN.

Engeguem el Projecte Fons de Vall

L'any 2003 es va iniciar la primera fase del Projecte Fons de Vall, amb el suport del Ministeri d'Agricultura i Medi Ambient del Govern. Els objectius principals d'aquest projecte són identificar i caracteritzar els espais no urbanitzats existents al fons de les valls principals, establir-ne una priorització d'acord amb el seu valor, proposar una línia d'actuacions per a la seva conservació, i sensibilitzar la població sobre la seva importància. Aquests espais són molt importants per al

patrimoni natural d'Andorra, però es troben fortament amenaçats pels plans d'urbanisme, el pla viari, etc. En els treballs d'aquesta primera fase, s'han inclòs tots els fons de la vall del Gran Valira, els del Valira d'Orient fins a la rodalia de Sant Joan de Caselles, a Canillo, i els del Valira del Nord fins al nucli del Serrat.

Dins l'àrea d'estudi, s'han determinat tots els polígons no urbanitzats situats en els fons de vall. S'han considerat totes les zones planes o de pendent feble situades entre el riu i la zona del vessant on es produeix un canvi brusc del pendent, i que conserven un mínim de vegetació natural o usos agrícoles o ramaders. En total s'han determinat 337 polígons. L'interès de cada un dels polígons s'ha valorat d'acord amb els criteris ecològics següents: dimensions. raresa (quant a espècies i hàbitats), naturalitat, connectivitat i amenaça. A partir dels valors obtinguts per cada criteri, s'ha determinat el valor total de cada polígon i s'han prioritzat segons la seva importància conservacionista. S'ha determinat que la conservació de 16 polígons (4,74%) és de prioritat molt alta, 34 (10,08%) de prioritat alta, 216 (64,09%) de prioritat mitjana i 71 (21,06%) de prioritat baixa.

L'estratègia que proposa l'ADN per a la conservació d'aquests indrets, especialment els d'interès més gran, es fonamenta en tres eixos principals: millorar la cobertura legal que protegeix els sistemes naturals lligats als fons de vall, adaptar i implementar els conceptes de la custòdia del territori a Andorra, i promoure mecanismes per a l'adquisició de terrenys en aquells polígons de màxima prioritat.

La biodiversitat i els paisatges més amenaçats se situen al fons de les valls principals, on la pressió urbanística és més forta. Foto: Projecte Fons de Vall/ADN

BREUS

Lliurem el premi Totxo d'Or al Comú de la Massana per la construcció del telecabina a l'Estació de Pal. El comú de la Massana ha estat finalment el guanvador de la segona edició dels premis Totxo d'Or 2002-2003, convocats per P3M i ADN. La construcció del telecabina que ha d'unir el poble amb l'estació d'esquí de Pal va ser l'escollida entre tots els votants que van participar en aquesta iniciativa, creada l'any 2000 pel col·lectiu P3M amb la finalitat de destacar les actuacions més periudicials per al medi ambient d'Andorra. Els premis es trien per votació popular entre les diverses candidatures seleccionades (prop de 700 participants) i els guanyadors es donen a conèixer durant la Fira de Santa Llúcia. En segon lloc (Totxo de plata) va quedar el Consell General, votat per l'endarreriment en l'aprovació de la moratòria de la construcció. La tercera posició (Totxo de bronze) va ser per a les canalitzacions dels nostres rius fetes pel Ministeri d'Ordenament Territorial.

Paral·lelament al Totxo d'or, també vam entregar el premi Marcòlic d'Or, obra de l'artista Albert Bulbena, a la iniciativa més positiva per al medi andorrà. En aquest cas el guardó va ser per als comuns d'Encamp, Andorra la Vella, Sant Julià de Lòria, Escaldes-Engordany i el Govern d'Andorra per la Carta de la Vall del Madriu-Perafita-Claror.

Enviem una enquesta als candidats a cònsol de les eleccions parroquials per conèixer les seves inquietuds ambientals. Aprofitant que el 14 de desembre passat es van celebrar les eleccions comunals, vam creure interessant enquestar tots els candidats a cònsol sobre temes relacionats amb el medi ambient, amb un doble objectiu: d'una banda, interessava que la societat conegués les opinions de cada candidat sobre aquests temes abans dels comicis, i, de l'altra, ens permet fer un seguiment als consellers electes sobre la seva responsabilitat de govern. En

L'impacte ambiental i visual del telecabina i l'actitud del Comú de la Massana en tot l'afer expliquen la concessió del Totxo d'or. Foto: Arxiu ADN.

l'enquesta hi havia tant qüestions generals com aspectes concrets de cada parròquia, i la participació va ser satisfactòria. Per saber què va contestar cada candidat podeu consultar la web de l'ADN.

Ens acomiadem de l'Any Internacional de l'Aigua amb activitats que mostren la seva importància vital. Per celebrar l'Any Internacional de l'Aigua Dolça (AIAD), que és a punt d'acabar, hem organitzat diferents activitats amb el suport de la Comissió andorrana per l'AIAD. L'exposició Rius per Viure, creada pel Grup de defensa del Ter i adaptada a Andorra per l'ADN, va ser tot un èxit i del 6 al 29 de novembre prop de 400 persones van passar pel Centre de congressos i exposicions del Comú d'Andorra la Vella. El 9 d'octubre, prop de 70 persones van assistir a l'audiovisual Pirineu, muntanves d'aigües, amb fotografies de Jordi Solé i lectura de poemes a càrrec de Roser Calvo. I l'11 de novembre es va projectar el documental Riverglass, de l'eslovè Andrej Zdravic, amb uns 45 assistents.

El PACT organitza activitats divulgatives sobre el trencalòs. Dins el marc del Pla d'actuacions per a la Conservació del Trencalòs (PACT), el 2 de desembre passat es va celebrar una jornada sobre el trencalòs, amb una conferència a càrrec d'Oscar Díez, de la

Més de 400 persones van visitar l'exposició Rius per viure. Foto: Arxiu ADN.

Fundación para la Conservación del Quebrantahuesos, la projecció d'un espectacular documental, i la inauguració d'una exposició fotogràfica de Francisco Márquez, que va restar oberta tot el desembre al Centre de congressos i exposicions d'Andorra la Vella. El PACT és una iniciativa conjunta de l'ADN i el Ministeri d'Agricultura i Medi Ambient del Govern.

Assistim a diferents jornades i congressos.

- El 20 de novembre passat vam assistir a la III Reunió de la Xarxa de Custòdia del Territori a Tremp, on vam presentar la comunicació Perspectives de la custòdia del territori al Principat d'Andorra.
- També vam participar, el 29 de novembre, a les IX Jornades de la Societat Andorrana de Ciències (SAC), que aquest any giraven entorn al futur del sector primari a Andorra. Hi vam presentar una comunicació titulada El sector primari i la conservació de la natura a Andorra, en la qual es descriu el valor ecològic, les necessitats de conservació i les perspectives de futur associades a l'agricultura de fons de vall i a la ramaderia en pastures de muntanya.
- Del 5 al 7 de desembre vam participar en les jornades sobre mamífers organitzades per la SECEM (Sociedad Española para la Conservación y Estudio de los Mamíferos) a Ciudad Real, on vam presentar l'estudi sobre la dieta dels mamífers carnívors d'Andorra realitzat durant l'any 2002, amb el suport del Centre de Biodiversitat de l'IEA.
- Finalment, el 12 de desembre vam assistir a una jornada sobre la Petjada Ecològica celebrada a Olot.

Estudiem la migrapels ports de mun-

tanya. Gràcies al suport del Departament de Medi Ambient del Govern, aquesta tardor hem fet una breu campanya per conèixer la importància de la migració d'ocells passeriformes pels colls de muntanya andorrans, un aspecte que no s'havia estudiat mai. En 7 dies de prospecció als ports d'Incles i d'Envalira, entre el 27 d'octubre i el 18 de novembre, s'ha observat el pas de 3.739 exemplars de 17 espècies diferents. La major part eren pinsans (Fringilla coelebs), amb 3.018 individus.

El pinsà ha estat l'espècie més frequent als nostres colls de muntanya. Foto: Jordi Dalmau.

Pengem l'Atles dels ocells nidificants d'Andorra a la web. L'Atles dels ocells nidificants d'Andorra és una de les publicacions més importants que ha realitzat l'ADN en tota la seva història, no sols per l'envergadura i la qualitat del projecte, sinó també per l'alt nivell de detall que ofereix. Malauradament el llibre, presentat el 2002, ha tingut una distribució molt limitada. Un ajut del Departament de Medi Ambient del Govern ens ha permès publicar-lo en format PDF a la web de l'associació, de manera que, a partir d'ara, tothom hi pot tenir accés.

L'Església angloparlant dóna 1.700 euros a l'ADN. El mes de desembre passat, l'ADN va rebre de l'Església de parla anglesa d'Andorra un donatiu de 1.700 euros perquè l'associació els utilitzi en les seves activitats. Des d'aguí volem aprofitar per donar les gràcies a tothom que hi hagi contribuït.

L'ÒLIBA

Aquest espai està destinat a la participació ciutadana. Qualsevol persona que vulgui expressar una opinió, un consell o una denúncia d'un tema relacionat amb el medi ambient ens la pot enviar, anònimament o no. D'entre totes les propostes, farem una selecció que es publicarà en aquesta secció.

Preocupats pel cobriment del Gran Valira a Sant Julià

Des de l'ADN estem amoïnats per les consegüències ecològiques i de seguretat que pot tenir el projecte de cobriment del riu Gran Valira al nucli de Sant Julià de Lòria, aprovat pel Comú de la parròquia i ratificat pel Govern d'Andorra recentment. A més de les nefastes conseqüències ecològiques que pot tenir el cobriment d'un tram tan llarg del riu i de la destrucció del bosc de ribera, estem preocupats per l'amenaça que pot representar restringir el pas d'aigua per l'únic punt de desguàs de tota la xarxa hidrogràfica andorrana. Actualment estem estudiant diferents accions per fer front a aquesta agressió.

CONTACTA'NS!

ASSOCIACIÓ PER A LA **DEFENSA DE LA NATURA** (ADN)

Tel. +376 86 60 86 adn@andorra.ad www.adn-andorra.org

Adreça postal: Apartat de correus espanyols, núm. 96 - Andorra la Vella

Local social: Avinguda de les Escoles, 14, 3r Escaldes - Engordany (obert als socis cada primer dimecres de mes, de les 19 h a les 21 h)

AGENDA

Curs d'identificació de rastres a la neu - 28 i 29 de febrer

La neu és un mitjà excel·lent per seguir la pista de la fauna salvatge. David Guixé, biòleg responsable del Projecte Carnívors de l'ADN, ens ajudarà a detectar els rastres que deixen els animals que habiten en el nostre entorn. Part teòrica: dissabte de les 18 h a les 20 h, al local de l'ADN. Part pràctica: sortida, amb raquetes de neu, el diumenge a les 9 h, de la plaça Coprínceps d'Escaldes-Engordany. Matrícula gratuïta per als socis de l'ADN. No socis: 18 euros (s'hauran de pagar dissabte).

Sortida al Rec del Solà -21 de marc

L'ADN participa conjuntament amb el Centre Andorra Sostenible en la sortida en què l'historiador Pere Canturri i un tècnic de l'associació ens explicaran aspectes destacats del patrimoni històric i natural d'aquest indret d'Andorra. Informació al telèfon 808 780.

Fòrum de les Associacions andorranes - 31 de marc

El centre educatiu Liceu Comte de Foix organitza una jornada en la qual les diferents entitats que representen la societat civil andorrana es reuniran i exposaran el seu material. Serà al Centre de congressos i exposicions del Comú d'Andorra la Vella, de les 10 h a les 20 h.

Tu també pots ajudar a fer una Andorra millor per viure.

Fes-te soci de l'ADN ara!